

БИЛТЕН

број 5

11. МАЈ 2012.

*026/711-035, Е-маил: info@psssd.org.rs
11431 Колари, Железничка бб, Смедерево*

САВЕТОДАВНА СЛУЖБА

Тираж: 300

Садржај:

***Стање вишегодишњих засада и актуелни радови-----3 страна
саветодавац –Бобан Марковић, дипл.инж.пољ. за воћарство и
виноградарство***

***Заштита воћа и винове лозе----- 4и5 страна
саветодавац - Славица Стојкић, дипл.инж.пољ. за заштиту биља***

***Прихрана кукуруза-----5 страна
саветодавац –Горан Павловић, дипл.инж.пољ. за ратарство и
повртарство***

***Заштита ратарских култура -----6 страна
Саветодавац Жаклина Младеновић, дипл.инж.пољ. за заштиту биља***

СТАЊЕ ВИШЕГОДИШЊИХ ЗАСАДА И АКТУЕЛНИ РАДОВИ

Након периода зимског мировања који се карактерисао у првом делу релативно топлим и сушним временом, где смо имали изузетан дефицит воденог талога из кога се акумулира зимска влага, други део зиме био је са већом количином снежних падавина и температурама које су биле у границама екстремно ниских. Све ове појаве су довеле до појаве мањих или већих оштећења које су резултирале битно умањеним родним потенцијалом зависно од воћне врсте па и сората у оквиру врста. Такође, сведоци смо били и појаве позног пролећног мраза око 10.-11. априла који је причинио на овим нашим теренима, а и на територији целе Србије огромне штете. Овај позни пролећни мраз се поклопио са фено-фазом инезивног цветања и прецветавања највећег броја воћних врста када су оне и најосетљивије. Такође у том периоду смо имали и веома облачно и кишовито време које апсолутно није погодно за оплодњу па сви ови веома неподесни климатски услови који су пратили почетак овогодишње воћарске производње резултирали су на великим површинама сада већ евидентним подбачајем у роду. Тај подбачај може се слободно рећи се креће од неких минимум 50% па и до 100% на појединим локацијама и код појединих воћних врста и раван је великој елементарној непогоди. Од актуелних радова поред мера хемијске заштите које су незаобилазне без обзира на велики подбачај у роду и допунске обраде земљишта, овај период нарочито код брескве и нектарине може да се искористи за уклањање већ сада пребујних једногодишњих ластара који су тренутно зељасти. За њихово уклањање у овом периоду није потребна употреба маказа јер се лако очењавају и не праве се ране или се зацепљује кора. Такође овај посао не изискује квалификованију радну снагу и знатно се брзо изводи што знатно умањује и онако веома велике трошкове производње. Такође у засадима где је велики подбачај у роду може да се обави и прекраћивање грана које су биле остављене као родно дрво. Унос азотних минералних ђубрива на овим теренима не вршити јер може да буде чак и контрапродуктиван и да доведе до значајног продужетка вегетације а са тим и лоше припреме за зимско мировање.

Плодови брескве 2011.

Плодови јабуке 2011.

ЗАШТИТА ВОЋА И ВИНОВЕ ЛОЗЕ

ЈАБУКА

Кише које су падале у овом периоду условиле су појаву више примарних инфекција *Venturije sp.*, те сузбијање ове болести треба наставити. У појединим воћњацима су регистровани симптоми ове болести на листу, заражено лишће представља инфективни потенцијал за секундарне инфекције ове болести током читаве вегетације. Сузбијање *Venturie sp.* и даље треба вршити системичним препаратима: НЕМОКОНАЗОЛ, SCORE, CLARINET, ZATO, OLYMP, TERCEL, STROBY, IMPACT уз додатак контактних фунгицида: METHOD, MANKOGAL, VILOZEB, PENKOZEB, PYNKOZEB, ANTRACOL, DITHANE, DAKOFLO, BRAVO i DELAN- који се теже спирају. Пепелницу и даље сузбијати системичним препаратима у интервалу од 10-15 дана, посебно у воћњацима где су присутни симптоми: TOPAS, AKORD, SYSTHANE. 12 E , SAVITHANE, SEKVENCA, FLINT PLUS.

Лисни минер и смотавац јабуке

Лет прве генерације минера је у завршној фази, у појединим воћњацима је уочена појава првих мина, третмане обавити препаратима из групе органофосфата.

Феромонским клопкама регистрован је лет прве генерације смотавца јабуке (*Carpocapsa pomonella*).

Једна је од најзначајнијих штеточина јабуке која изазива црвљивост плодова, што знатно умањује тржишну вредност истих. За његово сузбијање у овом периоду пре полагања јаја употребити: HARPUN, INSEGAR, AVAUNT, CORAGEN, следећи третман урадити једним од инсектицида: LANNATE, ZOLONE LIQUIDE, DIMETOGAL, KONZUL, NURELLE D, GUSATION.

КРУШКА

Заштиту крушке наставити против чађаве краставости и рђе једним од препарата : MANKOGAL, ANTRACOL, FOLIKUR, POLYRAM, AKORD, DAKOFLO, SCORE.

Кришкину буву сузбијати: ABASTATE, ARMADA, PRESTIGE, INSEGAR, TALSTAR, LANNATE уз додатак оквашивача или минералног уља.

БРЕСКВА

Заштиту брескве обавити после проређивања плодова и то од шупљикавости листа и пепелнице. Од инсеката у овом периоду сузбијати бресквиног смотавца и ваши. Од фунгицида употребити: MANKOGAL, METHOD, VILOZEB, AGROCIRAM, PENKOZEB, за сузбијање пепелнице.: AKORD PLUS, TOPAS, IMPACT и др. За сузбијање смотавца: FENITROTION, LANNATE, KONZUL, NURELLE D. При јачој појави лисних ваши користити. TONUS, VOLLEY, WARRANT, АСТАРА, АFINEX.

КАЈСИЈА

У овом периоду неопходно је кајсију заштитити против проузроковача шупљикавости листа и краставости плодова неким од фунгицида: MANKOGAL, ANTRACOL, DITHANE, а сузбијање смотавца вршити једним од инсектицида: LANNATE, KONZUL, DESPOT, FENITROTION.

ШЉИВА

Шљиву треба у овом периоду заштитити од пламењаче, шупљикавости листа и рђе следећим фунгицидима: MANKOGAL, DITHANE, ANTRACOL, PENKOZEB, BRAVO. Сузбијање

шљивиног смотавца вршити: KONZUL, ZOLONE LIQUIDE, DESPOT, NURELLE D, FENITROTION. При јачој појави ваши користити следеће инсектициде: АСТАРА, МОСПИЛАН, АФИНЕХ, ТОНУС, КОНФИДОР, ЧЕСС, ВОЛЕЈ, ВАРАНТ.

На многим локалитетима примећена је шљивина штитаста ваш (*Lecanium corni*). Презимљава на гранама и стаблу као ларва другог ступња, врло су отпорне на ниске температуре. У пролеће ларве прелазе на млађе гране и гранчице и интензивно се хране сисањем сокова током априла и маја, када се јавља имаго. Поред зимског, рано пролећног третрања, врло је битно третирање у периоду појаве ларви. Визуелним прегледом многих воћњака установљена је појава ових ларви, те препручујемо да се изврши њихово сузбијање следећим препаратима: ТОНУС, ВИЗАРД, ВОЛЕЈ, АСТАРА, ВАРАНТ у комбинацији са органофосфатима. третман поновити у јуну месецу.

ВИШЊА

Вишња се у овом периоду налази у фази интензивног пораста плодова и треба је заштитити од пегавости листа и вишњиног сврдлаша. следећим фунгицидима: АНТРАКОЛ, МАНКОГАЛ, ВИЛОЗЕВ, ПРЕВЕНТ, за сузбијање вишњиног сврдлаша користити: ДИМЕТОГАЛ, РАДАР, НУРЕЛЛЕ Д. У фази промене боје плодова обратити пажњу на сузбијање трешњине муве која изазива црвљивост плодова. При употреби инсектицида водити рачуна о каренци препарата. Од препарата користити: ВАНТЕХ, ТАЛСТАР, ФУРИ, ПИНТО. Од седам до четрнаест дана пред бербу против пуцања плодова вишњу испрскати Nu Filmom 17 у концентрацији од 0,5%.

ВИНОВА ЛОЗА

Винову лозу треба заштитити од пламењаче неким од следећих средстава: ФОСТОНИК, РИДОМИЛ ГОЛД, КУРЗАТЕ, ЕКВАЦИОН ПРО, ФОЛИО ГОЛД, КУАДРИС, ПЕРГАДО, АСРОБАТ, ФОРУМ СТАР,

Да би се сузбила пепелница додати: КРИСТАЛ, ТИЛТ, ТОПАС, ФАЛКОН, ФОЛИКУР, ИМПАКТ, ОЛЫМП, СТРОБИ, САБИТНАНЕ, КОЛЛИС, ПРЕСИНГ у комбинацији са препаратима на бази сумпора.

РАТАРСТВО

Прихрана кукуруза

Кукуруз ствара велику вегетативну масу, за шта му је потребна велика количина хранива, посебно азота. Зависно од анализе земљишта, кукурузу је потребно 120-150 кг/ха чистог азота, 80-90 кг/ха фосфора и 60-80 кг/ха калијума.

У наредном периоду, кукуруз се може прихранити класично азотним ђубривима или фолијарно водотопивим ђубривима. Од азотних ђубрива најбоље је користити КАН у количини 200-250 кг/ха, зато што има кречни носач који не закишељава земљиште, а познато је да су земљишта у нашем округу више-мање кисела. Кукуруз се обично прихрањује у фази 4-6 листова, тј. када достигне висину 30-50 цм. Мада су највеће потребе за азотом (као и влагом) 10 дана пре и 10 дана после метличења, када је дневна потрошња азота 4-5 кг/ха, али како у то време обично владају суше и азот не може да се распореди по дубини, а и биљке су високе па не може да се уђе механизацијом, онда се ранијом прихраном праве залихе азота у земљишту за период највеће потрошње.

Са фолијарном прихраном се може почети истовремено са фолијарном заштитом од корова, штавише, ова комбинација је и пожељна да би се умањио стрес од дејства хербицида, па се може наставити све док трактор може да прође кроз усев а да не ломи биљке. Користе се водотопива ђубрива разних формулација (као и УРЕА) у количини 4-5 кг/ха за једно прскање, а може се поновити сваких 15 дана па и чешће. Већа доза од 4(5) кг/ха може да изазове ожеготине.

Фолијарна прихрана је нарочито потребна у сушном периоду, када биљка не може да усваја хранива из земљишта.

ЗАШТИТА РАТАРСКИХ КУЛТУРА

Повољни временски услови у претходном периоду омогућили су да се сетва кукуруза изведе у оптималном року. Кукуруз је у добром стању и у фенофази је од ницања до фазе шестог листа. На тржишту имамо добру понуду великог броја разних хербицидних препарата широког спектра деловања. У кукурузу се користе селективни хербициди и то значи да на поједине врсте корова делују а на поједине не. Када је у питању заштита кукуруза фолијарним путем њу треба извести најкасније три недеље од сетве у противном каснија примена доводи до смањења приноса. У наредном периоду у складу са фенофазом пораста кукуруза и са присутном коровском флором извршити избор хербицида.

У пракси се за сузбијање вишегодишњих широколисних корова користе препарати на бази 2,4 D (Monosan herbi, Mustang, Maton, Esteron) на бази dikambe Plamen, Cambio, Casper, Maister или препарати као што су Callisto, Bonaca, Sulcotrin, Laudis..

Овим препаратима треба додати хербициде из групе сулфониуреее зарад сузбијања усколисних вишегодишњих врста корова. То су: Talisman, Nicogan, Inovate, Siran, Cordus, Casper или неки од препарата као што су Maister, Laudis ...

Усев пре примене хербицида

Усев после примене хербицида

Приликом избора препарата водити рачуна о фенофази пораста кукуруза. Најбоље је да се заштита од корова спроведе у фенофази од 3-5 листа без обзира на крајњи рок примене, због боље ефикасности на корове.

Да би се смањио стрес који кукуруз претрпи од примене хербицида пожељно је у раствор хербицида ставити неко од фолијарних ђубрива као што су: Novalon, Murtonik, Kristalon, Slavol. Приликом примене хербицида обратити пажњу на спољну температуру ваздуха која не сме прећи 25°C, јер у супротном хербициди могу оставити негативне последице на усев.

ЗАШТИТА ЛУЦЕРКЕ

У току је прво кошење луцерке. Луцеркина буба је регистрована у великом броју усева. После првог откоса обавити сузбијање ове штеточине, како не би у стадијуму ларве онемогућила раст луцерке за други откос. У ту сврху користити: ZOLONE LIQUIDE, FENITROTION, TONUS, KARATE ZEAN, NURELL-D.

Треба обратити пажњу на присуство вилине косице и у циљу њеног сузбијања после првог откоса применити један од следећих препарата: KERB (уколико га можете набавити), REGNONE forte.